

prima instanță – D. Chistol
instanța de apel – M. Ciugureanu, B. Bîrcă, E. Clim

ÎNCHEIERE

23 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,
Judecători

Ala Cobăneanu
Iuliana Oprea
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către
Comisia Națională a Pieței Financiare

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de compania de
asigurări „Moldova-Astrovaz” societate pe acțiuni împotriva Comisiei Naționale a
Pieții Financiare, intervenient accesoriu asociația profesională „Biroul Național al
Asiguratorilor de Autovehicule” cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 03 februarie 2015, prin care
s-a respins cererea de confirmare a tranzacției de împăcare din 25 aprilie 2014
încheiată între Comisia Națională a Pieții Financiare și compania de asigurări
„Moldova-Astrovaz” societate pe acțiuni,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2015, prin care
au fost respinse apelurile declarate de Comisia Națională a Pieței Financiare și
asociația profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule”, fiind
menținută fără modificări hotărârea Judecătoriei Centru, municipiul Chișinău din
26 februarie 2014,

c o n s t a t ă:

La 17 octombrie 2013 compania de asigurări „Moldova-Astrovaz” societate
pe acțiuni a depus cerere de chemare în judecată împotriva Comisiei Naționale a
Pieței Financiare cu privire la anularea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că Comisia Națională a Pieței Financiare prin
hotărârea din 27 septembrie 2013 a retras licența nr.000696 din 22 aprilie 2011
eliberată companiei de asigurări „Moldova-Astrovaz” societate pe acțiuni în partea
ce ține de dreptul de a desfășura activitatea în domeniul asigurării obligatorii de
răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule externă, precum și în
partea aplicării prescrierilor și avertizării reclamantului.

Hotărârea menționată a fost adoptată în baza actului de control din 14 iulie 2013 și actului de control suplimentar din 21 august 2013 privind regularizarea de către compania de asigurări „Moldova – Astrovaz” societate pe acțiuni a dosarelor de daune instrumentate în baza certificatelor internaționale de asigurare „Carte Verde” emise de Birourile naționale din străinătate.

Comisia Națională a Pieței Financiare a retras licența pentru activitatea neprevăzută în clasa 10 „Asigurări de răspundere civilă auto” din anexa la licență (p.2).

Actele de control ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare se referă la neajunsurile în activitatea de regularizare a dosarelor de daune în baza certificatelor internaționale de asigurare „Cartea Verde” eliberate de companii de asigurare de peste hotarele Republicii, dar nu de compania de asigurări „Moldova-Astrovaz” societate pe acțiuni.

La adoptarea hotărârii contestate pârâtul nu s-a condus de prevederile Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr.414-XVI din 22 decembrie 2006, care reglementează activitatea de asigurare de răspundere civilă auto.

În actele de control pârâtul a indicat încălcări care se referă la raporturile civile între părțile cazurilor asigurate prevăzute de actele normative și acordurile (contractele) încheiate, fapte ce atrag răspunderea patrimonială pe calea reglementării acestor litigii în mod extrajudiciar sau judiciar, dar nu retragerea licenței.

Cere compania de asigurări „Moldova-Astrovaz” societate pe acțiuni anularea hotărârii Comisiei Naționale a Pieții Financiare din 27 septembrie 2013 (f.d. 4-5, vol. I).

La 11 februarie 2014 asociația profesională „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” a depus cerere de a fi atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu (f.d. 92-93, vol. I).

Prin încheierea judecătoriei Centru mun. Chișinău din 18 februarie 2014 asociația profesională „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” s-a atras în proces în calitate de intervenient accesoriu (f.d. 137-138, vol. I).

Prin hotărârea judecătoriei Centru mun. Chișinău din 26 februarie 2014 acțiunea companiei de asigurări „Moldova-Astrovaz” societate pe acțiuni a fost admisă.

S-a anulat hotărârea Comisiei Naționale a Pieții Financiare nr. 46/2 din 27 septembrie 2013 cu privire la activitatea companiei de asigurări „Moldova-Astrovaz” societate pe acțiuni (f.d. 145, 148-54, vol. I).

La 03 martie 2014 asociația profesională „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 26 februarie 2014 (f.d. 156-157, vol. I).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 aprilie 2014 nu s-a dat curs cererii de apel declarate de asociația profesională „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”, s-a acordat termen până la 20 mai 2014 pentru prezentarea cererii de apel motivate și dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 150 lei și s-a explicat că în caz contrar apelul va fi restituit (f.d. 161-162, vol.).

La 25 aprilie 2014 compania de asigurări „Moldova-Astrovaz” societate pe acțiuni a depus cerere de modificare a termenului de judecare a apelului și a solicitat confirmarea tranzacției încheiate cu Comisia Națională a Pieței Financiare la 25 aprilie 2014 (f.d. 164, vol. I).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 06 mai 2014 a admis apelurile, a casat hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 26 februarie 2014 și a emis o încheiere prin care a confirmat tranzacția de împăcare încheiată între părți.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 15 octombrie 2014 s-a admis recursul declarat de asociația profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule”, s-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2014 și s-a restituit pricina la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău (f.d. 205-210, vol. I).

La 21 ianuarie 2015 reprezentantul Erhan Mihai a depus cerere de atragere în proces a companiei internaționale de asigurări „Asito” societate pe acțiuni în calitate de intervenient accesoriu (f.d. 12-14, vol. II).

La 22 ianuarie 2015 compania de asigurări „Victoria Asigurări” societate pe acțiuni a depus cerere de a fi atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu” (f.d. 27-28, vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 februarie 2015 s-au respins demersurile depuse de compania internațională de asigurări „Asito” societate pe acțiuni și compania de asigurări „Victoria Asigurări” societate pe acțiuni cu privire la atragerea în proces în calitate de intervenient accesoriu (f.d. 45-46, vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 februarie 2015 s-a respins cererea cu privire la confirmarea tranzacției de împăcare din 25 aprilie 2014 încheiată între Comisia Națională a Pieței Financiare și compania de asigurări „Moldova-Astrovaz” societate pe acțiuni.

S-a restituit apelul declarat de asociația profesională „Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule” din motivul neîndeplinirii neajunsurilor expuse prin încheierea din 08 aprilie 2014 (f.d. 50-54, vol. II).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25 martie 2015, s-au admis recursurile declarate de avocatul Sclifos Gheorghe în interesele asociației profesionale Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule și Comisia Națională a Pieței Financiare, s-a casat încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 februarie 2015, cu trimiterea pricinii la rejudecare de la faza acordării unui termen suplimentar pentru înlăturarea neajunsurilor cererii de apel și pentru a judeca apelul Comisiei Naționale a Pieței Financiare declarat împotriva hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 26 februarie 2014.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2015 s-au respins apelurile declarate de Comisia Națională a Pieței Financiare și de asociația profesională Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule, fiind menținută fără modificări hotărârea instanței de fond.

La 04 februarie 2016, Comisia Națională a Pieței Financiare a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2015 și a încheierii Curții de Apel Chișinău din 03 februarie 2015, solicitând admiterea cererii de recurs, anularea deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2015 și a încheierii Curții de Apel Chișinău din 03 februarie 2015, soluționând prin decizia problema în fond prin confirmarea tranzacției de împăcare.

În motivarea recursului a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel, invocând încălcarea normelor de drept material și de drept procedural.

Consideră că concluziile instanțelor ierarhic inferioare de judecată sunt eronate și în contradicție cu materialele anexate la dosar.

Invocă recurentul că, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 februarie 2015 s-a dispus respingerea ca neîntemeiată a cererii de confirmare a tranzacției de împăcare din 25 aprilie 2014, încheiată între Comisia Națională a Pieței Financiare și compania de asigurări „Moldova-Astrovaz” societate pe acțiuni, iar prin decizia din 25 noiembrie 2015 Curtea de Apel Chișinău, a menținut hotărârea Judecătoriei Centru din 26 februarie 2014 prin care a fost admisă acțiunea

Potrivit art. art. 56, 60 alin. (1) și (2), 212 alin. (5), 265 lit. d), 375 din Codul de procedură civilă, art. 1331 din Codul civil, persoanele care deja au fost atrase într-un proces civil, pot conveni asupra încetării procesului civil, prin încheierea unei tranzacții.

Totodată, potrivit art. 60 alin. (5) din Codul de procedură civilă, instanța nu va admite tranzacția între părți dacă aceste acte contravin legii ori încalcă drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei, interesele societății sau ale statului. În speță, Legislația în vigoare nu stabilește interdicții în dreptul de a încheia tranzacție de împăcare.

Astfel, în strictă conformitate cu prevederile Legii nr. 192-XIV din 12 noiembrie 1998 ”privind Comisia Națională a Pieței Financiare” (art. 18, 19, 20), avînd la bază prevederile art. 1331 din Codul Civil potrivit căruia, tranzacția este contractul prin care părțile termină un proces început sau aceasta include propunerea unei soluții aferente litigiului, la ședința Consiliului de administrație a Comisiei Naționale a Pieței Financiare din 25 aprilie 2014, s-a examinat și aprobat încheierea tranzacției de împăcare dintre Comisia Națională a Pieței Financiare și compania de asigurare „Moldova-Astrovaz” societate pe acțiuni.

În acest context, afirmă recurentul că nu pot fi reținute constatările instanței de apel precum că, ... prin încheierea tranzacției de împăcare... de fapt s-a modificat obiectul litigiului, care este contestarea actului administrativ prin care s-a dispus retragerea licenței, fiind înlocuit obiectul litigiului cu altă sancțiune-amendă în mărime de 150 000 lei, rămînînd a fi doar o percepere și o interpretare eronată a legislației care reglementează încheierea tranzacției între părțile în litigiu.

Mai specifică recurentul, că modificarea obiectului litigiului este prerogativa reclamantului și aceasta nu poate face obiectul unei tranzacții de împăcare. Modificarea sancțiunii din speță, nu presupune înlocuirea obiectului litigiului, or instanței de apel nu i s-a dedus examinării legalitatea aplicării sancțiunii amenzii, ci a hotărîrii propriu-zise.

Prin tranzacția de împăcare din 25 aprilie 2014, Comisia Națională a Pieței Financiare și compania de asigurări „Moldova-Astrovaz” societate pe acțiuni au convenit asupra încetării procesului civil. Temei pentru încetarea procesului constituind soluționarea litigiului potrivit voinței părților în realizarea drepturilor sale oferite de legislație, părțile soluționînd astfel litigiul apărut, instanța fiind obligată să admită tranzacția dacă nu constată că aceasta contravine legii ori încalcă drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei, societății sau ale statului.

În asemenea circumstanțe, recurentul consideră nemotivată și concluzia instanței de apel precum că „...tranzacția de împăcare, încheiată între compania de asigurare „Moldova-Astrovaz” societate pe acțiuni și Comisia Națională a Pieței Financiare contravine prevederilor legale în domeniu și încalcă drepturile și interesele legitime a intervenientului accesoriu Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, fapt ce determină instanța de a respinge cererea de confirmare a tranzacției ca fiind neîntemeiată”, nefiind clare căror prevederi legale contravine și în ce mod sunt încălcate drepturile și interesele legitime ale intervenientului sau în ce mod se răsfrînge tranzacția dată asupra acestuia din urmă.

Astfel, indică recurentul că prin încheierea contestată instanța de judecată a încălcat dreptul Comisiei Naționale a Pieței Financiare la un proces echitabil, întrucît actul judecătoresc este unul nemotivat și abuziv.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copie de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

În conformitate cu art.434 alin.(1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Conform scrisorii de înștiințare din 11 decembrie 2015, anexată la materialele dosarului (f.d.189), nu se poate stabili cert data cînd recurentul a făcut cunoștință cu copia deciziei redactate de instanței de apel, nu există dovadă de citare legală, motiv pentru care instanța de recurs consideră că recurentul, declarînd recursul la data de 04 februarie 2016, s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen.

Analizînd modul în care recurentul și-a exercitat dreptul la recurs, fără a se expune cu referire la legalitatea deciziei instanței de apel atacate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele motive.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, analizînd argumentele recursului prin prisma existenței temeiurilor de declarare a recursului, Colegiul constată că acestea nu se încadrează în limitele stabilite de norma precitată, instanțele de judecată aplicînd corect normele de drept material și de drept procedural.

Subsecvent, în conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației, în viziunea recurentului, fără a indica un temei prevăzut de art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, sunt inadmisibile din considerentele că nu se încadrează în prevederile art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă și nu constituie temei de casare a deciziei, deoarece recursul exercitat are caracter devolutiv numai

asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și jurisprudența CEDO, conform căreia recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanțele ierarhic inferioare de judecată s-au pronunțat în mod corespunzător.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Tot odată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Argumentele invocate de recurent poartă un caracter declarativ, se combat cu probele administrate și nu au suport legal.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, procedural și apreciind corect probele administrate a emis o hotărâre legală, iar argumentele invocate de recurentul Comisia Națională a Pieței Financiare în cererea de recurs poartă caracter declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat ca fiind inadmisibil.

Cu privire la recursul împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 03 februarie 2015, prin care s-a respins cererea de confirmare a tranzacției de împăcare din 25 aprilie 2014 încheiată între Comisia Națională a Pieței Financiare și compania de asigurări „Moldova-Astrovaz” societate pe acțiuni, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră unul abuziv și repetat, fiind supus controlului legalității, prin prisma prevederilor art. 423-427 Codul de procedură civilă.

Astfel, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25 martie 2015, s-au admis recursurile declarate de avocatul Sclifos Gheorghe în interesele asociației profesionale Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule și Comisia Națională a Pieței Financiare, s-a casat încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 februarie 2015, cu trimiterea pricinii la rejudecare de la faza acordării unui termen

suplimentar pentru înlăturarea neajunsurilor cererii de apel și pentru a judeca apelul Comisiei Naționale a Pieței Financiare declarat împotriva hotărîrii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 26 februarie 2014.

În conformitate cu art.270, art.433 lit.a) și art.440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Comisia Națională a Pieței Financiare se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Ala Cobăneanu

Judecători

Iuliana Oprea

Dumitru Mardari